

ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Виходить 4 рази на рік

№ 4/2017

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

ФУРДИЧКО ОРЕСТ ІВАНОВИЧ

д.е.н., д.с.-г.н., професор, академік НААН

Заступник головного редактора

Шкуратов Олексій Іванович

д.е.н., с.н.с.

Відповідальний секретар

Височанська Марія Ярославівна

к.е.н.

- Алекнавічюс Пранас Юозович** • д.соц.н., професор
Булигін Сергій Юрійович • д.с.-г.н., професор, академік НААН
Буркинський Борис Володимирович • д.е.н., професор, академік НАН України
Гесць Валерій Михайлович • д.е.н., професор, академік НАН України
Грановська Людмила Миколаївна • д.е.н., професор
Гуцуляк Григорій Дмитрович • д.е.н., професор, чл.-кор. НААН
Добряк Дмитро Семенович • д.е.н., професор, чл.-кор. НААН
Дребот Оксана Іванівна • д.е.н., професор, чл.-кор. НААН
Жан-Крістоф Крол • д.е.н., професор
Жук Валерій Миколайович • д.е.н., професор, академік НААН
Зіновчук Наталія Василівна • д.е.н., професор
Йошіхіко Окабе • д.е.н., професор
Ковалів Олександр Іванович • д.е.н., с.н.с.
Колмиков Андрій Васильович • д.е.н., доцент
Ковальські Анджей • д.е.н., професор
Лицур Ігор Миколайович • д.е.н., професор
Лупенко Юрій Олексійович • д.е.н., професор, академік НААН
Мішенін Євген Васильович • д.е.н., професор
Моклячук Лідія Іванівна • д.с.-г.н., професор
Накамура Тору • д.е.н., професор
Пітюлич Михайло Іванович • д.е.н., професор
Скидан Олег Васильович • д.е.н., професор
Собчик Вікторія • д.с.-г.н., професор
Стадник Анатолій Петрович • д.с.-г.н., професор
Тараріко Олександр Григорович • д.с.-г.н., професор, академік НААН
Шерстобоева Олена Володимирівна • д.с.-г.н., професор
Шершун Микола Харитонович • д.е.н., доцент

Засновники:

Інститут агроекології і природокористування НААН

ТОВ «Екоінвестком»

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 18960-7750 Р від 29.05.2012

Видавець:

ТОВ «Екоінвестком»

Свідоцтво про реєстрацію
ДК № 4293 від 02.04.2012

Адреса редакції:

03143, м. Київ, вул. Метрологічна, 12

тел./факс: (044) 526-33-36

www.natureus.org.ua

e-mail: nature_us@ukr.net

Журнал включено
до Переліку наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ (наказ МОН України № 1411 від 10.10.2013 р.)
та СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК
(наказ МОН України № 463 від 25.04.2013 р.)

Журнал включено
до міжнародних інформаційних та наукометричних баз:
RePEc, Research Bible, РИНЦ,
Advanced Science Index, Polska Bibliographia Naukowa

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту агроекології
і природокористування НААН
(протокол № 11 від 18.12.2017 р.)

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори.
Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Підписано до друку 27.12.2017 р. Формат 60×84/8. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 10,04. Наклад 300 прим. Зам. № ЗП-04–17.
Оригінал-макет та друк ТОВ «ДІА». 03022, Київ-22, вул. Васильківська, 45

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Грановська Л.М. Механізми регулювання рекреаційної діяльності на територіях поліфункціонального статусу	6
Самойлова І.І., Мельник Д.М. Напрями посилення впливу територіальних громад в системі управління земельними ресурсами	12
Яроцька О.В. Платформа забезпечення сталого промислового водокористування в умовах децентралізації	17
Сахарнацька Л.І. Ефективність використання еколого-економічного потенціалу лісового господарства Закарпаття	21
Бохан А.В. Еко-діалектичний обрій міжнародної сфери дипломатії	25

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Кругляк О.В. Організація ефективного виробництва органічної продукції молочного скотарства	30
Колтунович О.С. Інноваційно-технологічна модернізація індустрії зрошувального землеробства та імплементація зарубіжного досвіду у вітчизняну практику	37
Лазаренко В.І. Інституціональне забезпечення реалізації екологічного маркетингу в аграрному секторі економіки	40
Коваленко О.А., Стебличенко О.І. Вплив строків, способів сівби та умов зволоження на врожайність чаберу садового (<i>Satureja hortensis</i> L.) в зоні півдня України	44
Волощук О.П., Волощук І.С., Глива В.В., Ковальчук О.І. Сортові ресурси як чинник збільшення обсягів виробництва високоякісного насіння тритикале озимого	53

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Вагалюк Л.В. Трофічні зв'язки ентомофауни дендробіонтів в агроландшафтах лісостепу України	59
--	----

CONTENTS

THEORY AND PRACTICE OF NATURE USING

Hranovska L. The recreational activity regulation mechanisms in the polyfunctional status territories.....	6
Samoilova I., Melnyk D. Areas of strengthening the influence of territorial communities in the system of land resources management.....	12
Yarotska O. Platform for sustainable industrial water use in a decentralized environment	17
Sakharnatska L. Efficiency of using the ecological and economic potential of forestry in Transcarpathia	21
Bokhan A. Eco-dialectic horizon of the international sphere of diplomacy	25

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT

Kruhliak O. Organization of efficient production of organic dairy products	30
Koltunovych O. Innovative and technological modernization of the irrigated agriculture industry and the foreign experience implementation into domestic practice.....	37
Lazarenko V. Institutional support for the environmental marketing implementation into the agrarian sector of the economy.....	40
Kovalenko O., Steblichenko O. Influence of terms, methods of sowing and conditions of humidification on yield of summer savory (<i>Satureja hortensis</i> L.) in the South of Ukraine	44
Voloshchuk O., Voloshchuk I., Hlyva V., Kovalchuk O. Variety resources as a factor in increasing the production of high quality seeds of the winter triticale	53

PROTECTION OF ENVIRONMENT

Vagalyuk L. Trophic connections of entomofauna-dendrobionts in forest-steppe agrolandscapes of Ukraine	59
--	----

Бережницька Г.І.

Аналіз упровадження процедури
сертифікації лісів на території України..... 62

Гадзало А.Я.

Сучасний стан розвитку програм
транскордонного співробітництва..... 66

**Новицький В.П., Маєвський К.В.,
Грищенко С.М.**

Єнот уссурійський (*Nyctereutes procyonoides*):
екологічні аспекти існування виду
в Українському Лісостепу 70

Ярова І.Є.

Аналіз просторового розвитку лісового
господарства України 75

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**Добряк Д.С., Мартин А.Г., Євсюков Т.О.,
Кузін Н.В.**

Економічні проблеми сучасного
землеустрою в Україні..... 80

Ступень М.Г.

Напрями формування сталого землекористу-
вання в населених пунктах..... 85

Дудич Г.М.

Організаційно-правові та економічні
проблеми використання меліорованих
земель в Україні..... 90

Кустовська О.В.

Особливості формування земельних ділянок
під об'єктами комерційного призначення..... 93

Кошель А.О.

Грошова оцінка земель населених пунктів
за допомогою методів масового
оцінювання 96

Строкаль В.П., Бойко О.В.

Агроекологічне оцінювання земельних
ділянок для вирощування зернових,
кормових та технічних культур..... 99

Грещук Г.І.

Аналіз еколого-економічних характеристик
використання земель сільськогосподарського
призначення в Україні 109

Ковтуняк І.П., Петрише О.І.

Децентралізація в системі управління
земельними ресурсами 117

Бутрим О.В.

Роль та місце низьковуглецевого
землекористування у формуванні системи
збалансованого розвитку агросфери..... 120

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА**Яковець Л.А.**

Інтенсивність зниження вмісту важких
металів у зерні залежно від періоду
очікування..... 126

Berezhnytska H.

Analysis of introduction of forest certification
procedures on Ukrainian territory 62

Hadzalo A.

The current state of development
of cross-border cooperation programs 66

**Novytskyi V., Maievskiy K.,
Hryshchenko S.**

Raccoon dog (*Nyctereutes procyonoides*):
ecological aspects of species existence
in the Ukrainian Forest-steppe 70

Yarova I.

Analysis of spatial development of forestry
in Ukraine 75

LAND USING**Dobriak D., Martyn A., Yevsiukov T.,
Kuzin N.**

Economic issues of modern land
management in Ukraine..... 80

Stupen M.

Areas of formation of sustainable land use
in settlements 85

Dudych H.

Organizational-legal and economic issues
of using reclaimed land
in Ukraine 90

Kustovska O.

Features of the land plots formation
under commercial objects 93

Koshel A.

Monetary estimation of settlements' lands
with the help of mass estimation
methods 96

Strokal V., Boiko O.

Agroecological assessment of land plots for
the cultivation of grain, forage and industrial
crops..... 99

Hreshchuk H.

Analysis of ecological and economic
characteristics of the use of agricultural
land in Ukraine 109

Kovtuniak I., Petryshche O.

Decentralization in the system of land
resources management 117

Butrym O.

The role and place of low-carbon land use
in shaping the system of balanced agrosphere
development..... 120

ENVIRONMENTAL SAFETY**Yakovets L.**

The intensity of the reduction of heavy
metals content in grain depending
on the waiting period 126

Разанов С.Ф., Кабаченко О.С. Вплив кремнієво-мінеральної водної витяжки на інтенсивність забруднення важкими металами м'яса птиці 129	Razanov S., Kabachenko O. Effect of silicon-mineral water extraction on the intensity of heavy metal poisoning of poultry meat 129
Пінчук В.О. Використання азоту в галузі тваринництва України 132	Pinchuk V. Use of nitrogen in animal husbandry in Ukraine 132
Разанов С.Ф., Ткачук О.П. Динаміка зміни концентрації важких металів у ґрунті при вирощуванні бобових багаторічних трав 140	Razanov S., Tkachuk O. Dynamics of changes in the concentration of heavy metals in the soil during the cultivation of legumes perennial grasses 140
Коморна О.М. Світовий досвід формування та функціонування ринку екосистемних послуг 143	Komorna O. World experience in the functioning and development of the market for ecosystem services 143
Кірова М.О. Проблеми поводження з відходами в контексті забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення міста Києва 147	Kirova M. Waste management issues in the context of ecological safety ensuring of the Kyiv city population life 147

УДК 504.062 : 338.246

АНАЛІЗ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

І.Є. Ярова

*кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки*

Сумський національний аграрний університет

У статті здійснено аналіз просторових особливостей розвитку лісового господарства, що обумовлено необхідністю поєднання виробництва лісової продукції (зокрема структур, пов'язаних із заготівлею деревини) її відтворенням — як видом економічної діяльності і як природно-антропогенним процесом (частиною природного простору формування лісового потенціалу). Такий аналіз дає змогу визначити закономірності лісогосподарювання в регіональному вимірі і формувати на цій основі оптимізаційні моделі територіальної організації та стратегічні пріоритети розвитку лісового господарства.

Ключові слова: простір, аналіз, лісове господарство, потенціал, стратегічне планування, розвиток, територія, регіон.

.....

Сучасна політика держави скеровується на сталий розвиток як окремих регіонів, комплексів, галузей, так і національної економіки загалом. Зауважимо, що важливу роль в соціально-економічному розвитку багатьох регіонів України та її економіки відіграє лісове господарство. Також лісові екосистеми виконують функцію наповнення українського природогосподарського простору, а також активно впливають на організацію різних рівнів економічного простору. Так, потенціал лісової галузі є ресурсною базою просторового розвитку країни, що передбачає трансформацію великих територіальних еколого-економічних систем, забезпечену стратегічним плануванням. Важливим інструментом для ефективного реалізації потенціалу лісових екосистем є аналіз просторового розвитку лісового господарства з урахуванням його територіального розміщення, особливостей та проблем організації.

Серед провідних зарубіжних дослідників, які займалися проблематикою просторового аналізу, слід відзначити В. Бунге, В. Кристаллера, А. Льюша, М. Портера, П. Самуельсона, М. Фуджита, П. Хаггета та ін. Питання стратегічного розвитку лісового господарства розкривали у своїх працях такі вчені, як О.І. Дребот, Р.Г. Дубас, В.А. Голян, Я.В. Коваль, П.І. Лакида, І.М. Лицур, Є.В. Мішенін, І.М. Синякевич, Ю.І. Стадницький, О.І. Фурдичко, М.Х. Шершун та ін. У їх наукових працях достатньо уваги приділено питанням методології та методики стратегічного планування розвитку лісового господарства. Однак наразі постала проблема узгодженості галузевих і територіальних стратегій, не враховано просторові особливості

розвитку лісової галузі. Тому аналіз просторового розвитку лісового господарства є одним з найважливіших теоретико-прикладних аспектів обґрунтування перспективних напрямів підвищення ефективності функціонування цієї галузі та регіональної економіки зокрема.

Метою роботи є аналіз та обґрунтування еколого-економічних проблем просторового розвитку лісового господарства України.

Поняття «просторовий розвиток» (Spatial Development) утвердилося в західному Public administration на початку 70-х рр. минулого століття і відразу набуло доволі широкого спектра значень [1]. Але ключовий його зміст полягає в позначенні комплексу заходів з гармонізації на території різноспрямованих процесів і оптимізації змін, що там відбуваються. Територіальний акцент просторових досліджень в теорії економічної науки є невід'ємною частиною регіональної економіки, сучасний етап становлення якої слід розглядати через призму методології просторового розвитку [2]. Аналіз просторового розвитку лісового господарства в рамках регіональної економіки, на нашу думку, є підходом, що дає можливість вивчати особливості еколого-економічних систем, механізми інтегрування їх елементів до регіонального простору, встановлювати закономірності функціонування, формувати на цій основі оптимізаційні моделі територіальної організації та стратегічні пріоритети розвитку територіальних та галузевих систем.

Організація простору лісогосподарювання тісно переплітається з лісогосподарським районуванням — територіальним по-

ділом лісів на частини, відповідні районам з певними умовами, що істотно впливають на лісокористування і ведення лісового господарства. Згідно з комплексним лісогосподарським районуванням території України за С.А. Генсіруком [3], розрізняють такі лісогосподарські області: А — Полісся; Б — Лісостеп; В — Північний Степ; Г — Південний Степ; Д — Гірський Крим; Е — Українські Карпати) та лісогосподарські округи: I — Західно- і Центральнопольський; II — Києво-Чернігівський польський; III — Західноукраїнський лісостеповий; IV — Дністровсько-Дніпровський лісостеповий; V — Лівобережно-Дніпровський лісостеповий; VI — Середньоруський лісостеповий; VII — Правобережно-Дніпровський північностеповий; VIII — Лівобережно-Дніпровський північностеповий; IX — Донецько-Донський північностеповий; X — Причорноморсько-Приазовський південностеповий; XI — Гірськокримський; XII — Південнобережний; XIII — Прикарпатський; XIV — Гірськокарпатський; XV — Закарпатських рівнин і передгір'їв.

Аналіз просторового розвитку лісового господарства виходить за рамки розгляду тільки економічного простору. Це пояснюється необхідністю поєднання виробництва лісової продукції (зокрема структур, пов'язаних із заготівлею деревини) з її відтворенням — як видом економічної діяльності і як природно-

антропогенним процесом (частиною природного простору формування лісового потенціалу). Показники аналізу просторового розвитку лісового господарства демонструють кількісні і якісні відмінності самого об'єкта дослідження, а також відображають зв'язок лісового потенціалу з основними підсистемами регіонального економічного простору — територією чи господарством. Такими показниками є лісистість, заготівля, площа відтворення лісів тощо.

У загальній структурі території нашої країни, яка становить понад 60 млн га, лісові та лісовкриті площі сягають близько 10 млн га, або 17,6% [4]. Поряд з тим, територія України, порівняно з низкою європейських країн, відзначається незначною часткою лісистості — близько 16%. Слід зауважити, що рівень лісистості в межах України істотно різниться за регіонами (рис. 1).

До лісосировинної бази України входять деревні та недеревні ресурси. Проте ефективність реалізації лісовими екосистемами власних функцій еколого-економічного спрямування безпосередньо залежить від масштабів використання ресурсів деревини. Наприклад, станом на 2016 р. у загальній структурі лісозаготівлі, на ліквідну деревину припадає понад 43%, або 8302,6 тис. м³. До того ж регіональний розподіл заготівлі ліквідної деревини за регіонами України у середньому за 2006–2016 рр.

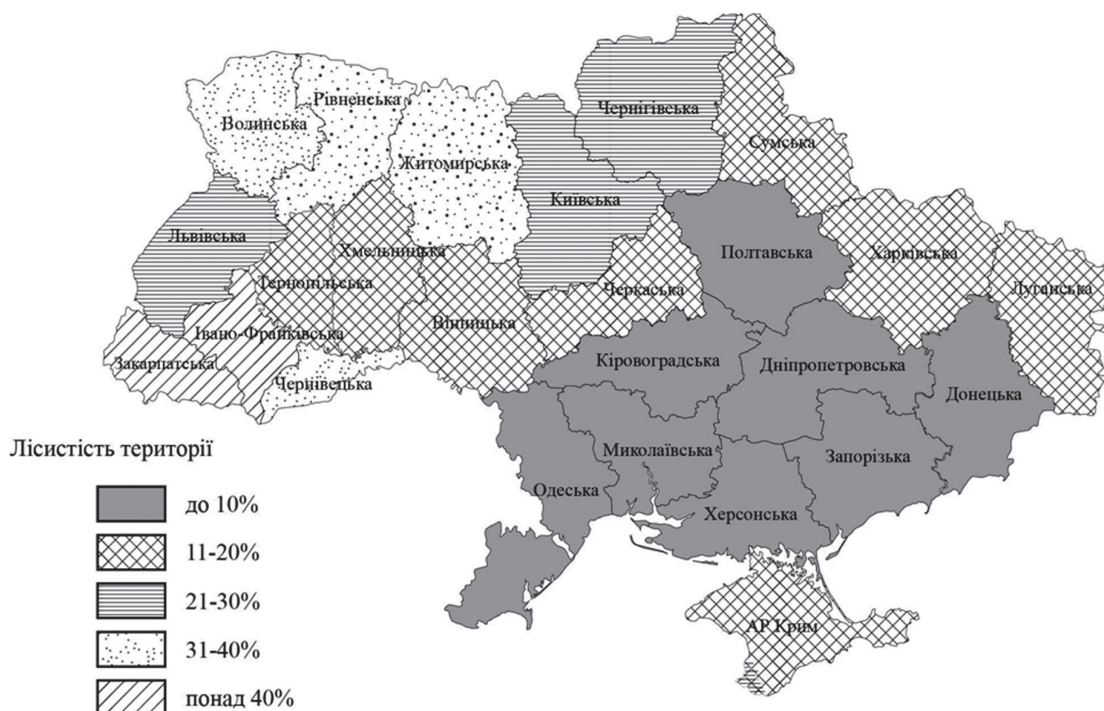

Рис. 1. Просторовий розподіл України за рівнем лісистості, %

Джерело: сформовано автором за даними Держгеокадастру України.

становив від 25,8 тис. м³ у Запорізькій обл. до 2624,9 тис. м³ — у Житомирській (рис. 2).

Слід зауважити, що на сьогодні ані обсяг заготовленої деревини, ані частка освоєння розрахункової лісосіки не визначає рівня соціально-економічного розвитку лісової галузі регіону. Нинішнє екстенсивне ведення лісового господарства не передбачає впровадження технологій інтенсивного лісогосподарювання і не вирішує соціально-економічних питань певного регіону. Зниження обсягів рубок головного користування і санітарних рубок спричиняє погіршення якості лісів, тому рівень використання розрахункової

лісосіки може слугувати індикатором сталого лісочористування на найближчий час.

Підприємства лісогосподарського виробництва функціонують в усіх регіонах нашої країни. Однак їх розміщення є нерівномірним, що спричинено, передусім, обсягами лісових ресурсів певного регіону [5], і безпосередньо позначається на масштабах такого виробництва, асортименті деревної продукції та відповідних послуг. Відтак, обсяги продукції лісового господарства, а отже економічне і екологічне значення лісів, істотно відрізняються за регіонами (рис. 3).

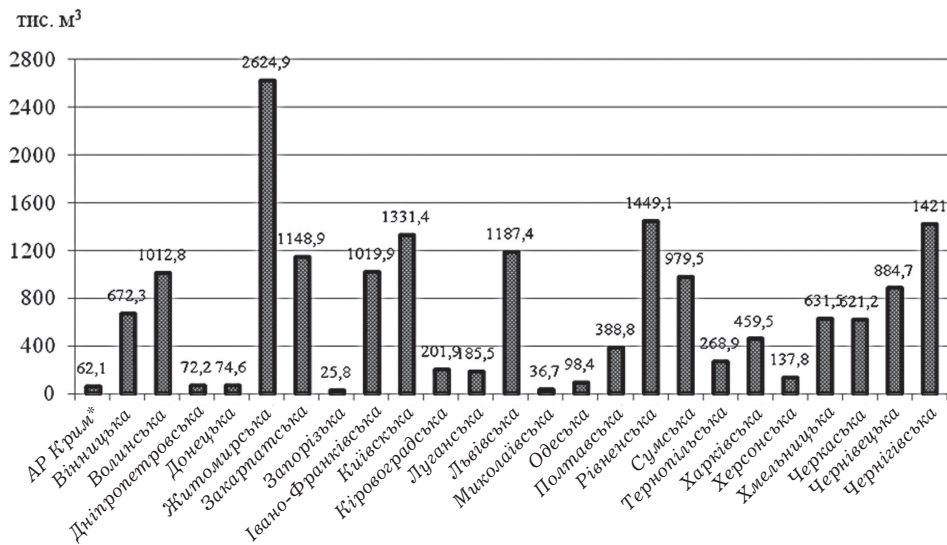

Рис. 2. Заготівля ліквідної деревини за регіонами України у середньому за 2006–2016 рр., тис. м³
Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України. * дані за 2006–2013 рр.

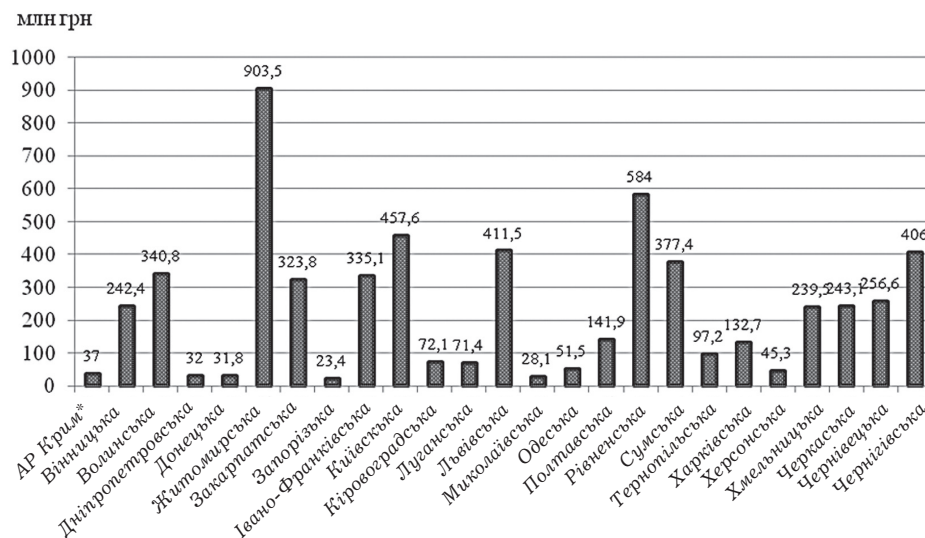

Рис. 3. Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства за регіонами України у середньому за 2006–2016 рр., млн грн

Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України. * дані за 2006–2013 рр.

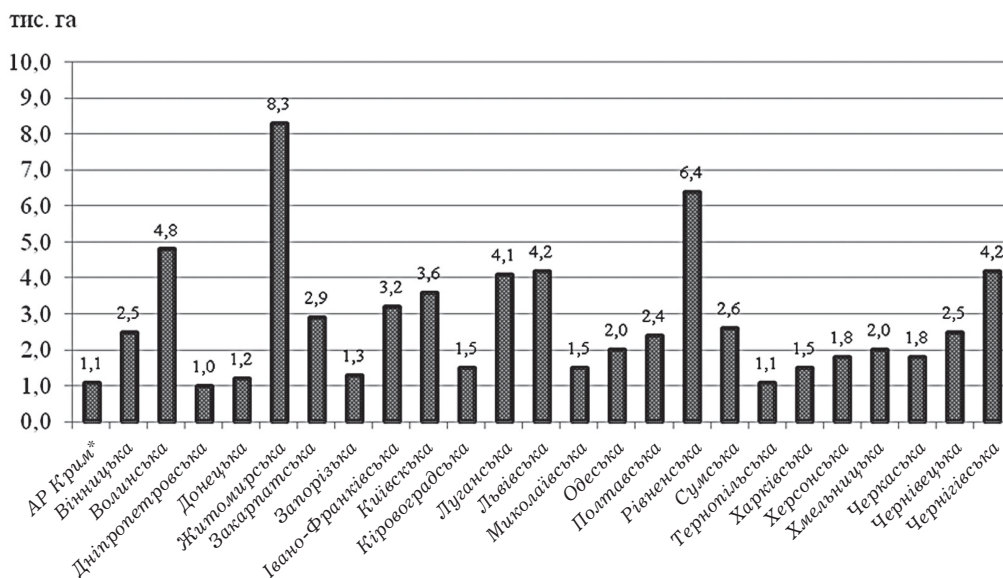

Рис. 4. Площі відтворення лісів за регіонами України у середньому за 2006–2016 рр., млн грн
Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України. * дані за 2006–2013 рр.

Слід зауважити, що збалансоване використання лісових екосистем передбачає не тільки процеси їх експлуатації, а й відтворення, які в сукупності формують підґрунтя для підвищення ефективності лісогосподарювання. Площі лісових земель в Україні відображають тенденцію до зростання. Так, упродовж 2006–2016 рр. лісовкриті площі збільшилися майже на 130 тис. га [6; 7]. Втім, подібно до показників економічної діяльності, процеси лісо-відтворення та збереження лісових екосистем

теж відображають істотну нерівномірність у розрізі регіонів країни (рис. 4).

Поряд із тим ефективність реалізації лісовими екосистемами власних економічних функцій напряму залежить від обсягів продукції лісівництва у розрахунку на одиницю земель лісогосподарського призначення [8; 9]. Тому порівняно із загальним показником продукції лісівництва становить ще за регіонами країни дещо відрізняється (табл. 1).

Таблиця 1

Показники ефективності використання лісів за регіонами України у середньому за 2006–2016 рр.

Регіон/область	Обсяг заготівлі ліквідної деревини в розрахунку на 1 га лісів, м ³	Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства, в розрахунку на 1 га лісів, грн	Частка середньорічного відтворення лісів від їх загальної площі, %
АР Крим*	0,19	110,44	0,33
Вінницька	1,77	639,18	0,65
Волинська	1,46	489,62	0,69
Дніпропетровська	0,38	166,09	0,54
Донецька	0,37	155,76	0,57
Житомирська	2,35	808,89	0,75
Закарпатська	1,59	447,15	0,40
Запорізька	0,22	197,62	1,11
Івано-Франківська	1,60	526,85	0,51
Київська	1,95	668,56	0,53
Кіровоградська	1,09	388,85	0,83
Луганська	0,52	201,98	1,15
Львівська	1,71	592,62	0,60

Закінчення таблиці 1

Регіон/область	Обсяг заготівлі ліквідної деревини в розрахунку на 1 га лісів, м ³	Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства, в розрахунку на 1 га лісів, грн	Частка середньорічного відтворення лісів від їх загальної площі, %
Миколаївська	0,30	228,77	1,20
Одеська	0,44	230,18	0,90
Полтавська	1,38	502,36	0,84
Рівненська	1,80	726,90	0,80
Сумська	2,13	822,24	0,56
Тернопільська	1,34	483,47	0,53
Харківська	1,10	318,31	0,36
Херсонська	0,91	298,47	1,16
Хмельницька	2,20	834,07	0,69
Черкаська	1,84	718,38	0,55
Чернівецька	3,43	994,92	0,98
Чернігівська	1,93	551,39	0,58

Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України. * дані за 2006–2013 рр.

Отже, якщо згідно із загальними показниками лідирує Житомирська обл. (усереднені вартісні показники за обсягами лісівничих робіт та послуг, продукції лісівництва впродовж попередніх років становлять 738,4 млн грн), то за відносним показником у розрахунку на одиницю лісовкритої площі передові позиції займає Чернівецька обл. — 865,5 грн/га. Частка середньорічного відтворення лісів від загальної їх площі в розрізі регіонів України за 2006–2016 рр. варіювала від 0,33% у АР Крим — до 1,20% у Миколаївській обл.

ВИСНОВКИ

Аналіз просторових особливостей розвитку лісового господарства підтвердив істотну різницю в показниках заготівлі деревини, обсягів продукції лісового господарства та відтворення лісів. Причинами цього є певна неоднорідність природних та економічних умов в межах регіонів та різна ефективність управління. Загалом результати аналізу просторового розвитку лісового господарства дозволяють визначити особливості еколого-економічних систем, механізми інтегрування їх елементів в регіональне простір, а також формувати на цій основі оптимізаційні моделі територіальної організації та стратегічні пріоритети розвитку територіальних та галузевих систем. Наведений аналіз свідчить про те, що обов'язковою вимогою при формуванні лісової політики держави має бути врахування регіональних особливостей розвитку лісового господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Desmet K. Spatial development / K. Desmet, E. Rossi-Hanberg // NBER Working Paper No. 15349 Cambridge, 2009. — p.53.*
2. *Макар С.В. Применение методологии пространственного анализа к исследованию лесного потенциала России: [монография] / С.В. Макар. — М.: Экономика, 2012. — 367 с.*
3. *Генсірук С.А. Ліси України: монографія / С.А. Генсірук. — К.: Наук. думка, 1992. — 408 с.*
4. *Загальна характеристика лісів України [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державного агентства лісових ресурсів України. — Режим доступу: <http://www.dklg.kmu.gov.ua>*
5. *Яремко О.П. Еколого-економічний аналіз сучасного стану лісового господарства України [Електронний ресурс] / О.П. Яремко // Ефективна економіка. — 2016. — № 11. — Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>*
6. *Сільське, лісове та рибне господарство [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua*
7. *Статистичний щорічник України за 2016 рік. — К.: Держстат, 2017. — 598 с.*
8. *Касюхнич В.Ю. Напрями розвитку інтегрованого управління в сфері лісгосподарського землекористування [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. 2016. — № 12. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>*
9. *Дребот О.І. Збалансований розвиток лісового сектору економіки в контексті європейської інтеграції України: [монографія] / О.І. Дребот, М.Х. Шершун, О.І. Шкуратов. — К.: Аграрна наука, 2014. — 317 с.*

політики України видали спільний наказ № 206/638 «Про Порядок використання меліоративних фондів і меліорованих земель» [9]. Цим наказом на законодавчому рівні закріплено, що суб'єкти фізичних та юридичних осіб, які використовують у своїй діяльності меліоровані землі (сільськогосподарські підприємства, асоціації водо- та землекористувачів, кооперативи або окремі власники, інші фізичні та юридичні особи, які використовують у своїй діяльності меліоровані землі і внутрішньогосподарські меліоративні системи; органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, що мають у комунальній власності внутрішньогосподарські меліоративні системи; організації, які надають послуги суб'єктам господарювання), зобов'язані забезпечувати збереження і працездатність меліоративних фондів.

Проте положення цього Порядку декларативні. Крім того, що вони повторюють існуючі вимоги законодавства вони не забезпечені механізмом реалізації. Так, Порядком передбачено обмеження господарської діяльності на землях, що стосується: використання деградованих, малопродуктивних, а також техногенно забруднених земельних ділянок; необґрунтовано інтенсивного використання земель; розорювання сіножатей та пасовищ на землях, ускладнених процесами шкідливої дії вод; використання земель спеціального призначення для сільськогосподарських потреб (землі охоронних зон, водного фонду, заповідних територій тощо).

Також, згідно з п. 3.8 Порядку, на меліорованих угіддях з незадовільним еколого-меліоративним станом земель їх використання має здійснюватись на основі наукових рекомендацій із застосуванням комплексу природоохоронних і меліоративних заходів та технологій з поліпшення якості земель. Загальна система обмежень на використання земель цієї категорії включає: обов'язкове застосування ґрунтозахисних режимів зрошення та осушення за умови постійної роботи вертикального або горизонтального дренажу; застосування ґрунтозахисних систем землекористування, науково обґрунтованих сівозмін, обробітку ґрунту, відповідних засобів і техніки поливу або водовідведення; застосування технологій змінних норм щодо поливів, хімічної меліорації ґрунтів і води, удобрення та догляду за посівами тощо [9].

ВИСНОВКИ

Меліорація в Україні як організаційно-технічний інструмент відтворення земельних ресурсів, втратила своє функціональне призначення й не сприяє реновації стану сільськогосподарських угідь. Через поганий технічний

стан меліоративної мережі неможливо здійснювати відтворення якісних параметрів ґрунтів. З вищенаведеного можна зробити такі висновки: незадовільний стан та неналежний догляд меліоративної мережі спричинений недофінансуванням і неналежним доглядом; передбачені законодавством норми використання меліорованих земель декларативні; державний контроль здійснюється недостатньо.

Для підвищення потенціалу меліорованих земель необхідно не тільки посилити контроль за використанням цих земель, але і збільшити фінансування для покращення їх використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Белова Н.* Розподіл осушуваних земель в агроландшафтах Передкарпаття / Н. Белова // Вісн. Львів. ун-ту (Серія географічна). — 2013. — № 41. — С. 3–11.
2. *Ващук С.М.* Екзогенні процеси на меліорованих агроландшафтах Прикарпаття в сучасних умовах / С.М. Ващук // Вісн. Львів. нац. аграр. ун-ту. — 2010. — № 17 (1). — С. 63–67.
3. Використання меліорованих земель і меліоративних систем буде врегульовано [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zem.ua>.
4. Земельний кодекс України: чинне законодавство із змінами та допов. на 08 верес. 2016 р.: Офіцій. текст. — К.: Алерта, 2016. — 118 с.
5. Історія водного господарства та меліорації земель Львівської області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lvggme.lviv.ua>.
6. *Козловський Б.І.* Меліоративний стан осушуваних земель західних областей України / Б.І. Козловський. — Л.: Євросвіт, 2005. — 420 с.
7. *Коваленко Т.* Правове регулювання меліорації земель / Т. Коваленко // Агробізнес сьогодні. — 2012. — № 1–2 (224–225).
8. Про затвердження Порядку безоплатної передачі у комунальну власність об'єктів соціальної сфери, житлового фонду, у тому числі незавершеного будівництва, а також внутрішньогосподарських меліоративних систем колективних сільськогосподарських підприємств, що не підлягали паюванню в процесі реорганізації цих підприємств та передані на баланс підприємств- правонаступників: постанова Кабінету Міністрів від 13.08.2003 № 1253 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.uazakon.com>.
9. Про порядок використання меліоративних фондів і меліорованих земель: наказ

**ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ МАТЕРІАЛІВ
для опублікування у науково-практичному журналі
«ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

ЗАСНОВНИКИ:

**Інститут агроекології і природокористування НААН
ТОВ «ЕКОІНВЕСТКОМ»**

(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 18960-7750 Р ВІД 29.05.2012)

Редакція журналу «Збалансоване природокористування» приймає до розгляду статті з дотриманням таких вимог:

1. Стаття має відповідати проблематиці журналу: проблеми екології, збалансованого природокористування, охорони навколишнього природного середовища, екологічного менеджменту і аудиту, економіки природокористування, земельних відносин, агроекологічного моніторингу, біобезпеки, екотоксикології, родючості і охорони ґрунтів, біорізноманіття екосистем.

2. Статті мають бути написані українською, російською або англійською мовою.

3. Структура статті: індекс УДК (вирівнювання по лівому краю, напівжирний шрифт); прізвище та ініціали автора(ів) статті; науковий ступінь і вчене звання, посада, місце роботи (кожен співавтор з нового рядка, вирівнювання по правому краю, напівжирний шрифт, курсивом); назва статті (вирівнювання по центру, напівжирний шрифт, великі літери), анотація (резюме) курсивом (3–4 рядки) і ключові слова (5–7 слів); текст статті із зазначенням необхідних елементів (*пункт 3 даних вимог*).

4. Текст статті, з відображенням в ній обов'язкових елементів згідно з вимогами МОН України, а саме: **постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; **аналіз останніх досліджень чи публікацій**, в яких започатковано розв'язування даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; **постановка завдання та методика досліджень**; **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; **висновки** з проведеного дослідження; **список використаної літератури** (оформлений відповідно до стандартів ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

5. Після літератури подаються анотації (**3–4 рядки**) і ключові слова (**5–7 слів**) разом з назвою статті та прізвищами авторів на двох мовах — російською та англійською (друкується через 1,5 інтервал, кеглем 14, шрифтом Times New Roman).

Продовження на стор. 164

6. Обсяг статті — 8–15 сторінок тексту формату А4, набраних в редакторі Word версій 97; 98; 2000; 2003; RTF. Шрифт тексту — Times New Roman, розмір 14, через інтервал 1,5; поля з усіх сторін — 20 мм.

7. Таблиці (друкується через 1 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль 12) розміщуються по тексту. Рисунки повинні бути згруповані та в чорно-білому форматі. Графіки та діаграми дублюються в окремому файлі в Microsoft Excel. Формат таблиць та рисунків **лише книжний**. Назви таблиць та рисунків потрібно виділяти напівжирним шрифтом та вирівнювати по центру. Формули (з стандартною технічною нумерацією) виконуються в редакторі **Microsoft Equation**, графіки — у **Microsoft Office Excel**, фотографії — у форматі **.jpg, .tif** або надавати **оригінали**. Всі ілюстрації треба подавати у чорно-білому варіанті або у градаціях сірого кольору. Підписи рисунків та формул повинні бути доступні для редагування. Посилання на літературу подавати безпосередньо в тексті у квадратних дужках, зазначаючи порядковий номер джерела, під яким воно внесено до списку літератури, та через кому конкретну сторінку.

8. Для друку статті приймається пакет таких документів: електронний варіант статті; відомості про авторів в окремому файлі: поштова адреса, контактний телефон, електронна адреса, місце роботи (навчання), посада, вчене звання, науковий ступінь; копія документа про сплату. **Вартість однієї сторінки публікації — 60 грн.** (включаючи пересилання журналу автору статті).

9. Пакет документів передається або надсилається за адресою: 03143, Україна, м. Київ, вул. Метрологічна, 12, ТОВ «Екоінвестком».

Телефон для довідок: (044) 526-33-36

E-mail: nature_us@ukr.net

10. Відшкодування видавничо-поліграфічних витрат перерахувати за банківськими реквізитами:

Одержувач: ТОВ «Екоінвестком»

Код за ЄДРПОУ: 37716239

р/р 26007052711248 в Печерській філії ПАТ КБ «Приватбанк»,
МФО 300711.

Призначення платежу: за публікацію статті в журналі «Збалансоване природокористування» з відміткою прізвища відправника.